Reactie van het college van burgemeester en wethouders op het accountantsverslag bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Geldrop-Mierlo

Conclusie accountant
Voor de jaarrekening 2022 van de gemeente Geldrop-Mierlo geeft de accountant een goedkeurende verklaring af voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Opmerkingen accountant
De controle van de accountant is afgerond. In het accountantsverslag informeert de accountant de raad over de uitkomsten van de controle van de jaarrekening 2022. Naast een aantal bevindingen laat de rapportage van de accountant een overwegend positief beeld zien:

- Uit de jaarrekening 2022 blijkt dat het eigen vermogen van de gemeente met € 2,8 miljoen gestegen is naar € 47,6 miljoen.
- De solvabiliteitsratio is licht gestegen naar 27,9%.
- Het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's af te dekken.
- De jaarrekening is overeenkomstig het BBV opgesteld.
- De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt. De accountant heeft bij deze schattingen en onderliggende veronderstellingen geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd.
- De accountant heeft geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd.
- De accountant heeft geconstateerd dat er binnen de programma's geen budgetoverschrijdingen zijn die meetellen voor het rechtmatigheidsoordeel.
- Ten aanzien van de investeringen heeft de accountant geen materiële kredietoverschrijdingen geconstateerd die meetellen in zijn oordeel.

Adviezen en bevindingen accountant
Op de adviezen en bevindingen van de accountant in het verslag, staat hieronder de reactie van het college.

Pag	Bevindingen accountant	Reactie college
6	**Management samenvatting**	
	Gezien de renteontwikkeling hebben wij geadviseerd om tijdig na te gaan of een herfinanciering noodzakelijk is gebaseerd op de verwachte liquiditeitsbehoefte. Dit hangt nadrukkelijk samen met de grond verkoop op grondexploitaties.	We zijn hier alert op, zeker met de huidige renteontwikkeling. Op basis van de daadwerkelijke liquiditeitsbehoefte en de verwachte inkomsten en uitgaven worden keuzes gemaakt in de herfinanciering.
9	**Ons oordeel**	
	Wij denken in algemene zin dat de leesbaarheid en relevantie van uw jaarverslag en jaarrekening kan worden verbeterd door: • het aantal pagina's terug te brengen en focus te leggen op de belangrijke onderwerpen en afwijkingen; • afwijkingen op lasten, baten en corresponderende reserves per taak te bundelen, zodat in een	Wij ondersteunen mogelijke verbeteringen in de leesbaarheid van de jaarstukken. Nadat we hierover van gedachten gewisseld hebben met de accountant, doet het college een voorstel aan de Auditcommissie hoe deze verbeteringen door te voeren in de jaarrekening 2023.

	opslag duidelijk is wat het effect per taak is op het resultaat na reserves.	
	Tijdens de eindejaarscontrole is gebleken dat het niveau van de verbijzonderde interne controle nog niet op het gewenste niveau is. Naar de toekomst toe, in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording, moeten hier nadrukkelijk nog stappen worden gezet.	Door onderbezetting is het gewenste niveau niet voor alle processen behaald. Met externe ondersteuning en in samenwerking met de accountant is hier gedurende de jaarrekeningcontrole extra aandacht aan besteed. Aan de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is de afgelopen jaren hard gewerkt. Daarnaast is in de 1e begrotingswijziging 2023 van Dienst Dommelvallei formatie opgenomen voor de extra taken in het kader van de rechtmatigheids-verantwoording. Om de gewenste invulling van de rechtmatigheidsverantwoording te borgen, wordt hiervoor in de zomermaanden een plan van aanpak opgesteld.
12	**Aanbestedingsrechtmatigheid**	
	Op reeds bekende onrechtmatigheden naar aanleiding van de tussentijdse controle is de fout voor heel 2022 gekwantificeerd op 743 000. Het gaat hierbij met name om oude doorlopende contracten uit het verleden	Zoals in het accountantsverslag is opgenomen betreffen dit voornamelijk doorlopende contracten uit het verleden. Diverse (Europese) aanbestedingen zijn uitgevoerd of onderhanden om de onrechtmatigheden op te heffen. In de 2e tussentijdse rapportage wordt de stand van zaken 2023 weergegeven.
	In het kader van de crisisnoodopvang Oekraïense vluchtelingen hebben wij geadviseerd om deze inkoopstromen in bijzonder te blijven monitoren.	Op verzoek van de accountant is voor inkopen, die hebben plaatsgevonden in het kader van de noodopvang Oekraïense vluchtelingen, een memo opgesteld. Met deze memo is aangetoond dat de meeste inkoopstromen zogenaamde sas-diensten (sociale en andere specifieke diensten) betreffen en kennen daarmee een verhoogde Europese drempel. Nog lopende inkopen worden gemonitord.
15	**Grondexploitaties**	
	<u>Woningbouwimpuls</u> • In het oorspronkelijke plan werd uitgegaan van een totaalverlies van € 15,6 mln (contante waarde). Inmiddels is duidelijk dat de projectbegroting op onderdelen (vooral plankosten en materialen) wordt overschreden.	• Op basis van de subsidieaanvraag is netto contant € 3,9 miljoen beschikbaar voor maatregelen en € 11,7 miljoen voor exploitatietekorten. Met een jaarlijkse rentebijschrijving wordt er vanuit gegaan dat het basisbedrag van € 3,9 miljoen nog steeds toereikend is voor de maatregelen. Voor het basisbedrag van € 11,7 miljoen voor exploitatietekorten geldt dat het aandeel plankosten hoger wordt, waardoor er een taakstelling

	De verwachting is dat er niet binnen de begroting gewerkt kan worden, waardoor er bijraming in de begroting dient plaats te vinden. • Het ontvangen subsidiebedrag is volledig opgenomen onder de kortlopende schulden. Intern zijn nog geen afspraken gemaakt over hoe en wanneer dit bedrag als dekkingsmiddel kan worden ingezet binnen de jaarrekening. Een en ander hangt samen met het voldoen aan de subsidieregels zoals het opleveren van woningen voor 2030. Wij hebben geadviseerd hierover afspraken te maken met de subsidieverstrekker, mede met als doel om het terugbetalingsrisico te verkleinen. • Dit geldt overigens ook voor de subsidie op he t project Spoorse Doorsnijdingen met een omvang van € 3,7 mln.	ontstaat om dit in te lopen op andere onderdelen van de berekende exploitatietekorten. Bij de begroting 2024-2027 zullen wij een voorstel opnemen, hoe in de toekomst om te gaan met de dekking van de plankosten. • De correspondentie met de subsidieverstrekker is opgestart om meer duidelijkheid te krijgen over het terugbetalingsrisico i.r.t. de gerealiseerde en te realiseren onderdelen. • Met de realisatie van het project De Jonkvrouw is een groot deel van de projecten van de subsidie Spoorse Doorsnijdingen gerealiseerd. Dit betekent dat de verantwoording van de subsidie in overleg met Wooninc in voorbereiding is.
16	**Voorziening groot onderhoud**	
	Het beheerplan wegen is in 2023 geactualiseerd. De toekomstige dotatie aan de voorziening bedraagt € 820.000 hetgeen in lijn ligt met de huidige dotatie. In deze actualisatie is echter geen rekening gehouden met een kostenindexatie. Wij hebben dan ook geadviseerd om in de begroting door te rekenen of er extra middelen nodig zijn en de dotatie daarop aan te passen.	Bij het opstellen van de begroting 2024 worden de opgenomen kosten van het wegenplan opnieuw beoordeeld en indien nodig worden deze geïndexeerd. Afhankelijk daarvan wordt de dotatie aangepast.
18	**Jeugdhulp en Wmo**	
	Dit is een daling ten opzichte van vorig jaar hetgeen wordt verklaard door controles op de prestatie levering van geleverde jeugd en PGB zorg hetgeen vorig jaar nog niet werd uitgevoerd. Daarmee is een eerste stap gezet om zelfstandig een uitspraak te kunnen doen over de zorglevering. Wij hebben geadviseerd om dit verder uit te breiden en verdere maatregelen samen te stellen om zelfstandig te kunnen oordelen over de zorglevering.	De omvang onzekerheid levering zorg Wmo en Jeugd is toch nog groot. Dit wordt veroorzaakt door een 2-tal grote aanbieders die door faillissement geen controleverklaring hebben aangeleverd en door een verschuiving naar de kleinere (en lokale) zorgaanbieder. Deze hoeven volgens het landelijke controleprotocol geen controleverklaring aan te leveren. Eigen toezicht en controle op de prestatielevering wordt hiermee nog belangrijker. Met het zelf aantonen van de prestatielevering pgb’s is een eerste stap

		gezet. De volgende stap is de prestatielevering voor de zorg in natura. Hierover is met de accountant tijdens de jaarrekening gesproken. De controle wordt op beide punten uitgebreid, waardoor het een vast onderdeel van de controlewerkzaamheden wordt.
20	**Overige bevindingen**	
	Verlofsaldi Wij hebben geadviseerd om in 2023 de financiële verplichting ten aanzien van de verschillende soorten verlof (wettelijk, bovenwettelijk, spaarverlof, etc.) in kaart te brengen. Vanuit daar kan beleid worden gemaakt over de financiële verwerking.	Standaard wordt voor de toename van het aantal uren verlofsparen de aangelegde voorziening aangevuld. Daarnaast monitoren we jaarlijks de overige verlofsaldi. Afhankelijk van de resultaten daarvan maken we de afweging of het noodzakelijk is ook daarvoor een financiële voorziening aan te leggen en hoe deze financieel verwerkt wordt. In de begroting 2023-2026 is structureel een bedrag geraamd om capaciteitsproblemen door het inzetten van dit verlof op te vangen.
	Voorziening wethouders Wij hebben geadviseerd om de berekeningen van de pensioengerechtigde oud wethouders vaker te actualiseren.	De conclusie om vaker actuariële berekeningen op te vragen van de pensioengerechtigde oud wethouders hadden we zelf ook getrokken.
	Energietoeslag Wij hebben geadviseerd om de werkwijze rondom het vaststellen en vastleggen van de identiteit te heroverwegen, zodanig dat de rechtmatigheid achteraf gemakkelijker kan worden aangetoond.	De aanvullende werkzaamheden die nu achteraf zijn uitgevoerd, nemen voor 2023 op in de controlewerkzaamheden voor de energietoeslag.
21	**Overige aspecten in relatie tot onze controle**	
	Wij hebben in de management letter geadviseerd om een fraudebeleid op te stellen.	Er is een concept fraudebeleid inclusief fraude risicoanalyse opgesteld. De komende maanden worden de risico's geïntegreerd in de bestaande verbijzonderde interne controle.